

70. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum, ef ekki liggur við þyngri hegning að lögum. Ef kenna má yfirsjón, er barn yngra en 14 ára drýgir, skort á hæfilegri umsjón foreldra eða annarra, sem barninu ganga í foreldra stað, þá skal refsa þeim fyrir yfirsjónina, en ekki barninu. Hagnaður sá, sem sökudólgur kann að hafa haft af broti sínu og enginn einstakur maður á löglegt tilkall til, skal upptækur ger og renna, auk sekta, í bæjarsjóð.

71. gr.

Ef einhver lætur það ógert, sem er skylda hans samkvæmt samþykktinni, má lögreglustjóri láta framkvæma það eða gera nauðsynlegar ráðstafanir til að hindra, að vanrækslan valdi tjóni. Kostnað við þetta og kostnað, sem leiðir af þeim ráðstöfunum, sem lögreglustjórinn gerir til að hindra brot gegn samþykktinni, greiðir bæjarsjóður, en skyldur er hinn seki að endurgreiða kostnaðinn að fullu.

72. gr.

Allan kostnað, sem leiðir af framkvæmd á samþykkt þessari og eigi verður krafizt af einstökum mönnum, greiðir bæjarsjóður.

Lögreglusamþykkt þessi staðfestist hér með samkvæmt lögum nr. 1 frá 3. jan. 1890, sbr. lög nr. 67 1919, lög nr. 88 1938 og lög nr. 111 1940, um lögreglusamþykktir fyrir kaupstaðina, til þess að öðlast gildi þegar í stað, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, er hlut eiga að máli.

Í dómsmálaráðuneytinu, 24. nóvember 1952.

Bjarni Benediktsson.

Gústav A. Jónasson.

AUGLÝSING

um staðfestingu á heilbrigðissamþykkt fyrir Húsavíkurkaupstað.

Samkvæmt lögum nr. 35 12. febrúar 1940, um heilbrigðisnefndir og heilbrigðissamþykktir, er hér með eftir tillögum landlæknis staðfest eftirfarandi heilbrigðissamþykkt fyrir Húsavíkurkaupstað, er bæjarstjórn kaupstaðarins hefur samþykkt:

HEILBRIGÐISSAMÞYKKT FYRIR HÚSAVÍKURKAUPSTAÐ

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Samþykktin gildir fyrir lögsagnarumdæmi Húsavíkurkaupstaðar.

2. gr.

Heilbrigðisnefnd skipa þrír menn. Lögreglustjóri og héraðslæknir eru sjálfkjörnir í nefndina, og er lögreglustjóri formaður hennar. Þriðji nefndarmaðurinn er kosinn af bæjarstjórn úr hópi þeirra, er bæjarstjórn skipa.

223

26. nóv.

3. gr.

Heilbrigðisnefnd hefur á hendi eftirlit, að því er varðar þrifnað, heilbrigði og hollustuhætti, með allri þeirri starfsemi og stofnunum, sem samþykkt þessi fjallar um. Hefur nefndin gát á, að ákvæði samþykktarinnar og ákvæði almennra laga og reglugerða þar að lútandi séu haldin.

Hún ræður heilbrigðisfulltrúa og ákveður starfssvið hans með erindisbréfi, enda komi samþykki bæjarstjórnar til. Heilbrigðisfulltrúi tekur laun úr bæjarsjóði, en lýtur að öðru leyti heilbrigðisnefnd og héraðslækni.

4. gr.

Formaður kveður heilbrigðisnefnd til fundar, svo oft sem honum þykir þurfa og að jafnaði ekki sjaldnar en fjórum sinnum á ári. Hann er skyldur að kveðja nefndina á fund, þegar einn nefndarmaður óskar þess.

Heilbrigðisfulltrúi skal sitja fundi nefndarinnar, enda séu honum boðaðir fundirnir.

5. gr.

Heilbrigðisnefnd heldur gerðabók, og skulu í hana skráðar fundargerðir.

Nefndin getur falið einhverjum nefndarmanni eða heilbrigðisfulltrúa að vera fundarritari. Fundargerðir skulu að jafnaði sendar bæjarstjórn (bæjarráði).

Formaður annast um, að fyrirskipunum nefndarinnar sé hlýtt. Hann getur þó neitað að framkvæma ályktanir nefndarinnar, og skal þá tafarlaust skjóta málinu til bæjarstjórnar. Nú samþykkir bæjarstjórn ályktanir nefndarinnar, og ber formanni þá skylda til að láta framkvæma þær.

6. gr.

Heilbrigðisnefnd skal láta bóka allar kvartanir og kærur, sem henni berast, og einnig allt það, er henni finnst athuga- og aðfinnsluvert og undir starfssvið hennar heyrir.

7. gr.

Heilbrigðisnefnd skal heimilt að rannsaka eða láta rannsaka allt það, sem samþykkt þessi fjallar um, svo og annað það, er hún telur varða heilbrigði manna eða þrifnaðarháttu, hvort heldur er á almannafæri eða hjá einstaklingum utanhúss eða innan.

Ályktanir og fyrirskipanir nefndarinnar skulu yfirleitt tilkynntar skriflega þeim, sem þær varða, og skal greinilega mælt fyrir um, hverjar umbætur eða ráðstafanir nefndin telur nauðsynlegar.

8. gr.

Nú telur heilbrigðisnefnd nauðsynlegar einhverjar þrifnaðar- eða heilbrigðisráðstafanir, sem kosta fé úr bæjarsjóði, og skal hún þá leggja það mál fyrir bæjarstjórn. Þó getur nefndin á eindæmi sitt látið gera umbætur, sem brýna nauðsyn ber til að gera tafarlaust, en leita skal hún þá samþykkis bæjarstjórnar, svo fljótt sem verða má.

Ágreiningi milli heilbrigðisnefndar eða héraðslæknis annars vegar og bæjarstjórnar hins vegar um heilbrigðisráðstafanir má skjóta til yfirstjórnar heilbrigðismála.

II. KAFLI

Um hreinlæti og þrifnað á lóðum, lendum o. fl.

9. gr.

Lóðareigendum er skylt að girða lóðir sínar sæmilegum girðingum og halda þeim við, enda skal girðingum svo háttáð, að rottur og mýs geti ekki falizt í þeim.

Lóðareigendum er skylt að halda lóðum sínum hreinum og þrifalegum, þ. á m. **223**

26. nóv.

Heilbrigðisnefnd getur fyrirskipað lóðareigendum umbætur á lóðum og girðingum í þrifnaðarskyni eftir þörfum.

Á vori hverju gengst heilbrigðisnefnd fyrir almennri vorhreinsun utan dyra í kaupstaðnum. Skal lóðareigendum þá skylt að annast á sinn kostnað eftir fyrir-mælum nefndarinnar þrif á lóðum sínum og lendum og hafa lokið því innan hæfi-legs frests, er nefndin setur.

10. gr.

Eigi má fleygja ösku, sorpi, hræjum, fiskúrgangi, matarleifum, slori, rusli eða öðru því, er valdið getur óheilnæmi, óþef, óþrifnaði eða óprýði á lóð annars manns, né í höfnina, né í fjöruna eða annars staðar á almannafæri, né skilja slíkt þar eftir eða valda því, að það berist þangað. Í ræsi má engju fleygja, er valdið getur stíflu.

11. gr.

Áburð og annað þess háttar, sem óþef getur lagt af eða veldur óþrifnaði, skal flytja í vel þéttum vögnum eða þannig umbúið, að það geti eigi runnið niður, hrúnið, fokið eða sletzt við flutninginn.

Ef eitthvað slæðist eða hrynur niður á almannafæri við flutning, skal sá, er flytur eða flutningi ræður, skyldur að hreinsa það upp þegar í stað.

12. gr.

Á hús eða girðingar, sem vita að almannafæri, má ekki hengja eða festa á annan hátt fiskföng né annað, sem óþef getur lagt af eða óþrifnaði valdið.

Í tún eða garða, sem liggja nærri almannafæri, má ekki bera fiskúrgang né neinn þann áburð, sem megnan þef leggur af. Bannað er að bera salernisáburð í matjurtagarða.

III. KAFLI

Um vatnsveitu, vatnsból og frárennsli.

13. gr.

Öll hús innan samþykktarsvæðisins skulu taka neyzluvatn úr vatnsveitu bæj-arins. Þó getur bæjarstjórn veitt undanþágu frá þessu um lengri eða skemmri tíma, enda veiti heilbrigðisnefnd meðmæli sín til þess og ráði tilhögun vatnsbólsins.

14. gr.

Heilbrigðisnefnd lætur rannsaka neyzluvatn á samþykktarsvæðinu svo oft sem þurfa þykir. Hún getur bannað að nota vatn úr vatnsbólum eða látið loka þeim og fylla þau upp, ef henni þykir nauðsyn til bera.

15. gr.

Lagningu allra holræsa á samþykktarsvæðinu, hvort sem á eignum bæjarins eða einstakra manna, skal bera undir heilbrigðisnefnd til samþykkis.

16. gr.

Þar sem holræsi er komið í götu, skal húseigandi leggja holræsi frá húsi sínu út í göturæsið. Skal leiða þangað allt skolp og regnvatn frá húsinu. Húseigandi skal sjá um hreinsun á ræsum þeim, er ganga frá húsinu, og gæta þess, að frárennsli í þeim stíflist ekki.

223

26. nív.

Þar sem skolpi verður ekki veitt í göturæsi, skal veita því burt í vatnsheldum holræsum samkv. fyrirmælum heilbrigðisnefndar.

17. gr.

18. gr.

Þar sem því verður við komið, skal leggja öll skolpræsi til sjávar, og skulu þau ná út fyrir stórstraumsfjöruborð. Þó skal forðast að leggja þau til sjávar, þar sem þau geta valdið saurgun baðstaða eða öðrum óþrífnaði.

IV. KAFLI

Um salerni, sorp- og salernishreinsun o. fl.

19. gr.

Öll salerni í kaupstaðnum skulu vera vatnssalerni, enda nái holræsakerfi til hússins. Þetta ákvæði tekur þó ekki til salerna, sem verkamenn nota við útivinnu.

20. gr.

Hverju húsi skulu fylgja nægilega mörg sorpílát úr málm. Skulu þau jafnan vera lokuð, nema meðan þau eru tæmd eða í þau látið. Í sorpílát þessi skal láta allt sorp, ösku og rusl úr húsinu og af lóðinni. Skulu ílátin tæmd, áður en þau fyllast, og sorpið flutt burt. Bæjarstjórn getur látið annast burtflutninginn.

21. gr.

Heilbrigðisnefnd ákveður, hvert slíkt sorp skuli flytja. Skal þannig gengið frá því svæði, að ekki geti lagt þaðan óþef eða annar óþrífnaður borizt til manna-byggða.

V. KAFLI

Um íbúðarhúsnæði.

22. gr.

Íbúð er herbergi, eitt eða fleiri, sem nýtt eru til heimilishalds við sameiginlega eldstó til matseldar.

Íbúðarherbergi er:

1. Herbergi íbúðar, hvert um sig.
2. Herbergi, sem nýtt er til svefnvistar.
3. Herbergi, sem nýtt er til dagvistar í sambandi við svefnherbergi samkvæmt 2. tölulið.

Um stærð og loftrými íbúðarherbergja fer eftir ákvæðum byggingarsamþykktar.

23. gr.

Hverri íbúð skal fylgja:

1. Forstofa eða annað slíkt húsrými.
2. Vatnssalerni eða aðgangur að því í húsinu.
3. Þvottahús eða aðgangur að því í húsinu.

24. gr.

Um íbúðir og íbúðarherbergi í kjöllum fer eftir almennum lögum, sem á hverjum tíma gilda um það efni, sbr. lög nr. 57 14. júní 1929, svo og eftir ákvæðum byggingarsamþykktar. Heilbrigðisnefnd úrskurðar hverju sinni um nothæfi kjallaraherbergja til íbúðar.

25. gr.

223

26. nóv.

Héraðslæknir og heilbrigðisnefnd skulu hafa sérstaka gát á þeim íbúðum og íbúðarherbergjum, sem ástæða er til að ætla að fullnægi ekki nauðsynlegum heilbrigðiskröfum. Getur heilbrigðisnefnd krafist viðgerða á íbúðum og íbúðarherbergjum, sem ábótavant er, og hannað þau híbýli, sem hún telur óhæf til íbúðar að einhverju leyti eða öllu. Ef gallar eru ekki bættir innan tiltekins tíma, skal með þriggja mánaða fyrirvara senda skriflega tilkynningu um bannið til húseiganda og leigjanda hverrar íbúðar (íbúðarherbergis), enda skal miðað við 14. maí eða 1. okt. næst á eftir, nema svo bráðra aðgerða sé þörf, að framkvæmdir megi ekki dragast.

26. gr.

Nú býr húseigandi ekki í kaupstaðnum, og skal hann þá hafa þar umboðsmann, sem heilbrigðisnefnd geti snúið sér til, ef þörf gerist.

VI. KAFLI

Um veggjalýs, kakalaka, rottur og önnur meindýr.

27. gr.

Húsráðendum er skylt að tilkynna heilbrigðisnefnd, ef vart verður við veggjalús, kakalaka eða önnur þess háttar óprif í húsum þeirra eða híbýlum.

Óheimilt er að leigja íbúð eða íbúðarherbergi í húsi, þar sem slíkra óprifa verður vart, fyrr en óprifunum hefur verið útrýmt.

Enginn má flytja sig eða búslóð sína úr þess háttar híbýlum og í önnur híbýli, nema ráðstafanir, sem heilbrigðisnefnd metur gildar, séu gerðar til þess, að óprifin berist ekki með honum.

Skylt er húsráðanda að gera ráðstafanir til að eyða veggjalús og öðrum þess háttar óprifum úr húsum sínum og hlíta um það fyrirmælum heilbrigðisnefndar.

Nú vanrækir húsráðandi að gera slíkar ráðstafanir innan þess frests, sem honum er settur af heilbrigðisnefnd, og er þá nefndinni heimilt að láta framkvæma ráðstafanirnar á kostnað aðila.

Rottu- eða músagang í húsum skal ætíð tilkynna heilbrigðisnefnd, og gerir hún þá í samráði við bæjarstjórn ráðstafanir til útrýmingar þeirra, eftir því sem föng eru á. Heilbrigðisnefnd getur heimtað af húseigendum endurbætur á húsum, er miða að því að gera þau rottuheld.

VII. KAFLI

Um gripahús, áburðargeymslu og geymslu húsdýra.

28. gr.

Ekki má reisa peningshús eða áburðargeymslur eða láta fara fram höfuðviðgerðir á slíku mannvirki á samþykktarsvæðinu, nema samþykki heilbrigðisnefndar komi til.

29. gr.

Búpening má ekki hafa í sama húsi og mannaíbúð. Ef peningshús eru byggð áföst við íbúðarhús, skulu þau vera nægilega vel einangruð frá íbúðarhúsinu, að dómi heilbrigðisnefndar.

Húsin skulu vera rúmgóð, björt og loftgóð og þannig gerð, að auðvelt sé að ræsta þau.

p

Gólf og flór skal gera úr steinsteypu.

223

26. nóv.

30. gr.

Opnar forir og áburðarhaugar eru bönnuð á samþykktarsvæðinu. Allur áburður skal geymdur í áburðarhúsum eða safngryfjum.

Skal þannig um þau búið, að ekki geti borizt frá þeim ódaunn eða óhreinindi og að þau séu hættulaus mönnum og skepnum.

Bæjarstjórn lætur gera uppdrætti eða setur nánari fyrirsmæli um gerð slíkrar áburðargeymslu.

31. gr.

Sé annar búpeningur en kýr hafður í fjósi, skal hver tegund gripa vandlega afkróuð.

Alifugla og svín má ekki hafa í fjósum.

Ekki má nota fjós fyrir salerni.

Alifuglar skulu hafðir á afgirtu svæði.

Sömuleiðis skulu svínabú vel afgirt. Ekki má hafa loðdýrabú á samþykktarsvæðinu, nema leyfi heilbrigðisnefndar komi til.

32. gr.

Búfé má ekki ganga laust á götum bæjarins, nema gæzlumaður fylgi því eða það sé í öruggri vörzlu.

33. gr.

Allt hundahald er bannað í Húsavíkurkaupstað, að undanteknum þarfahundum í sambandi við kvikfjárrækt.

VIII. KAFLI

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks.

34. gr.

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks, þar með taldar verbúðir, verkamannaskýli o. þ. u. l. og tilhögun á þeim, að því er lýtur að þrífnaði, heilbrigði og hollustuháttum, fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 4.—9. gr. laga nr. 24 7. maí 1928, um eftirlit með verksmiðjum og vélum og 3.—15. gr. tilheyrandi reglugerðar nr. 10 16. febr. 1929, um eftirlit með verksmiðjum og vélum með áorðnum breytingum samkvæmt reglugerð nr. 95 30. júní 1941).

Umfram það sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglum skal þess gætt, sem greinir í 35. og 37. gr.

35. gr.

Þeir sem hafa með höndum, þegar samþykkt þessi gengur í gildi, iðju eða iðnað eða annan atvinnurekstur á sérstökum vinnustöðvum, sem um ræðir í 34. gr., skulu þegar í stað tilkynna það heilbrigðisnefnd og láta fylgja tilkynningunni nákvæma lýsingu á hlutaðeigandi vinnustöð og allri tilhögun þar. Getur heilbrigðisnefnd krafizt lagfæringar á því, sem á skortir, að hvað eina fullnægi fyrirskipuðum reglum, og veitir til þess hæfilegan frest.

36. gr.

Á vegum heilbrigðisnefndar skal haldin skrá yfir allar vinnustöðvar, iðnaðar- og verkafólks í umdæminu, og skoðun gerð á þeim, þegar nefndinni þykir þurfa og eigi sjaldnar en einu sinni á ári á hverri stöð. Fulltrúi heilbrigðisnefndar skal jafnan fylgjast með skoðunarmanni ríkisins, er hann gerir aðalskoðun á verksmiðjum, verkstæðum og öðrum vinnustöðvum í umdæminu og árita skoðunargerðina ásamt honum.

IX. KAFLI

223

Um skrifstofur, lesstofur, afgreiðslustofur og verzlunarbúðir, sem ekki lúta sér- 26. nóv.
stökum fyrirætlum í samþykkt þessari.

37. gr.

Ekkert húsnæði má taka til afnota sem skrifstofu, lesstofu, afgreiðslustofu eða verzlunarbúð, nema hæð þess undir loft sé a. m. k. 2,5 m, enda skal engum starfsmanni ætlað minna en 10 m³ loftrúm.

Þar sem gert er ráð fyrir mikilli aðsókn aðkomufólks, getur heilbrigðisnefnd ákveðið meira loftrými.

Loftræsting skal vera í góðu lagi.

Séð skal fyrir nægilegum hita og birtu. Skal ljósflötur glugga á útvegg ekki minni en 1/8 gólfplatár. Þegar unnið er við annað ljós en dagsljós, getur heilbrigðisnefnd sett sérstök ákvæði um fyrirkomulag og ljósmagn til tryggingar því, að hver starfsmaður fái hæfilega mikla og holla birtu.

Gólf skulu lögð gólfdukk eða öðru því efni, sem telja má jafngilda til hreinlætis. Skulu þau þvegin daglega utan vinnutíma.

Þurrka skal iðulega af öllum húsgögnum, áhöldum, gluggakistum, búðarhillum og þess konar og hreinsa með ryksugu áklæði, vefnaðarvörustranga og því um líkt.

Starfsfólk skal eiga greiðan aðgang að salernum og handlaugum.

X. KAFLI

Um geymslu söluvarnings.

38. gr.

Heilbrigðisnefnd segir fyrir um geymslu á vörum, einkum neyzluvörum (sbr. XIII. kafla), og húsnæði, þar sem slíkar vörur eru geymdar.

Getur hún ákveðið endurbætur, lagfæringar og hreinsun á geymsluhúsi og kveðið á um meðferð vörunnar eftir því sem þurfa þykir.

39. gr.

Geymslur skulu vera vel loftræstar, rakalausar, rottuheldar og þrífalega umgengnar.

40. gr.

Nú verður í slíkum geymslum eða vörum vart einhverra lifandi óþrifa, og skal þá tafarlaust tilkynna það heilbrigðisnefnd, sem gerir ráðstafanir til útrýmingar þeim, enda getur nefndin bannað að nota húsnæði, þangað til óþrifum hefur verið eytt.

XI. KAFLI

Um skóla og aðra kennslustaði.

41. gr.

Um skólahúsnæði og heilbrigðiseftirlit með skólum fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 55. gr. laga nr. 34 29. apríl 1946, um fræðslu barna og væntanlegar reglugerðir, svo og 9. gr. berklavarnalaga nr. 66 31. desember 1939).

Umfram það, sem enn er fyrir mælt í almennum lögum og reglum skal þess gætt sem greinir í 42.—43. gr.

223

26. nóv.

Ræsting á kennslustofum skal fara fram daglega utan skólatíma, og skulu gólf, borð, bekkir, gluggakistur o. s. frv. rækilega þvegin, en ekki sópuð.

42. gr.

43. gr.

Skóla eða kennslustofu má ekki hafa til annars en kennslu, nema með leyfi heilbrigðisnefndar, enda sé þá fylgt fyrirmælum hennar og kröfum um ræstingu eftir á.

XII. KAFLI

Um kirkjur og almenn samkomuhús.

44. gr.

Kirkjur og önnur almenn samkomuhús skulu vera hæfilega hituð, og loftræsting svo fullkomin, að andrúmsloft haldist sem hreinast.

Veggir, gólf og sæti skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum. Þvottur og önnur nauðsynleg hreingernig skal framkvæmd eftir fyrirmælum heilbrigðisnefndar, svo sem henni þykir hæfa.

45. gr.

Kirkjugestum skal sjá fyrir greiðum aðgangi að handlaugum, rennandi drykkjarvatni, nægilega mörgum vatnssalernum og þvagstæðum. Séu salerni aðgreind fyrir konur og karla.

XIII. KAFLI

Um meðferð matvæla og annarrar neyzluvöru.

A. Almenn ákvæði.

46. gr.

Um meðferð matvæla og annarrar neyzluvöru fer eftir almennum lögum og reglugerðum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 24 1. febr. 1936, um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, og reglugerðir sem settar hafa verið samkvæmt þeim lögum, einkum reglugerðir nr. 49 15. júlí 1936, um tilbúning og dreifingu á matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, og nr. 17 22. febr. 1939, um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum).

B. Um mjólk og mjólkurvörur.

47. gr.

Um meðferð mjólkur og mjólkurvöru fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr. svo og reglugerð nr. 136 19. október 1946, um mjólk og mjólkurvörur, og bráðabirgðareglur nr. 57 12. marz 1941, um framleiðslu og sölu á rjómaís með eða án bragðbætandi efna).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglugerðum, gilda ákvæði 48. gr.

48. gr.

Mjólk og mjólkurvörur má aðeins selja í búðum, sem heilbrigðisnefnd viðurkennir til þess hæfar. Í mjólkurbúðum má aðeins hafa á boðstólum og fara með gerilsneydda mjólk. Hins vegar má heilbrigðisnefnd leyfa sölu á ógerilsneyddri mjólk milliliðalaust frá framleiðendum til neytenda á samþykktarsvæðinu, enda uppfylli framleiðandi öll þau skilyrði, sem sett eru í lögum og reglum, sem vísað er til í 47. gr.

Einnig er heimilt að selja mjólk og mjólkurvörur á matsölu- og veitinga-
húsum til neyzlu þar. Á slíkum stöðum má þó aðeins selja gerilsneydda mjólk. **223**
26. nóv.

Aldrei má mjólk sú, sem á þennan hátt er seld, vera sambland mjólkur frá
tveimur eða fleirum framleiðendum (heimilum).

Eigi má selja mjólk og mjólkurvörur á götum úti, nema með leyfi heilbrigðis-
nefndar.

C. Um brauðgerðarhús, brauðbúðir, heimabakstur o. fl.

49. gr.

Um brauðgerðarhús, brauðbúðir og bakstur fer eftir almennum lögum og
reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr.).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglugerðum gilda
ákvæði 50.—53. gr.

50. gr.

Í brauðbúðir skal inngangur vera beint af götu.

Á afgreiðsluborðum má aldrei geyma umbúðalausar vörur, nema í tilluktum
skáp. Brauð skulu jafnan geymd og afhent í hreinum pappír eða öðrum þvilkum
umbúðum. Afgreiðslufólk í brauðbúðum skal forðast að handfjalla vörurnar, enda
nota við afgreiðslu á kökum og öðru þess háttar þar til gerða spaða eða tengur.
Aðrar brauðvörur skulu geymdar í lokuðum skápum. Hillur, skápar og borð skulu
ekki vera fleiri en nauðsyn krefur til geymslu og sýningar á vörum, og skulu
hillur vera eigi minna en 1 cm frá vegg.

51. gr.

Ekki má neyta vöru, sem seld er í brauðbúð þar inni, nema húsnæði og annar
útbúnaður sé til þess gerður, enda komi þé sérstakt leyfi heilbrigðisnefndar til.

52. gr.

Sala á heimabökuðum brauðvörum má því aðeins eiga sér stað, að heilbrigðis-
nefnd hafi áður veitt leyfi til þess og hennar fyrirmælum sé hlýtt um húsakynni,
þrifnað og annað, er hún telur máli skipta.

53. gr.

Brauðvörur má aldrei hafa á boðstólum á götum úti eða torgum, né ganga
með þær milli húsa í framboðsskyni.

D. Um meðferð og sölu kjötvöru.

54. gr.

Um slátrun og meðferð og sölu kjötvöru og sláturs, fer eftir almennum lög-
um og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr., svo og lög nr. 5
22. febr. 1949, um kjötmat o. fl., auglýsingu nr. 185 22. nóvember 1940, um nokkr-
ar vörur úr kjöti, og reglugerð nr. 155 8. sept. 1949, um kjötmat o. fl.).

E. Um meðferð og sölu fisks.

55. gr.

Um meðferð og sölu fisks fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum
tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr., svo og auglýsingu nr. 186 22. nóv. 1940, um
nokkrar vörur úr fiski).

223

26. nóv.

XIV. KAFLI

Um gistihús, matsöluhús og aðra veitingastaði.

56. gr.

Sá, sem vill fá leyfi lögreglustjóra til að setja á stofn eða reka gistihús, matsöluhús eða veitingastofu, skal hafa til þess meðmæli heilbrigðisnefndar. Um hvers konar veitingasölu og gistihúshald skal gætt fyrir mæla laga nr. 21 15. júní 1926, um veitingasölu, gistihúshald o. fl., með áorðnum breytingum samkv. lögum nr. 33 13. júní 1937. Að öðru leyti er sú starfsemi háð fyrir mælum 57.—61. gr.

57. gr.

Herbergi, sem leigð eru til gistinga, skulu fullnægja sömu skilyrðum, sem sett eru um venjuleg íbúðarherbergi.

Gólf í gistihúsum og veitingastofum skulu lögð gólfduk eða öðru jafngildu efni. Veggir og loft skulu máluð eða þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Allur sængurbúnaður skal fullnægja almennum kröfum um efni og gerð. Skal rúmfatnaður ætíð vel hirtur og laus við fúkkalykt eða aðra ólykt. Skipta skal um rekkjuvoðir og koddaver a. m. k. vikulega, og ávallt, er nýjum gesti er vísað til sængur.

58. gr.

Veitingastofur skulu bjartar og loftgóðar, og skal inngangur í þær greiður um anddyri.

59. gr.

Gestir og starfsfólk skal hafa greiðan aðgang að vatnssalerni og handlaugum, svo og fatageymslum.

60. gr.

Um meðferð matar og annarrar neyzluvöru, sem framleidd er á matsölu- og veitingastöðum, fer eftir almennum lögum og reglum, er á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr.).

61. gr.

Starfsfólk sé ekki haldið næmum sjúkdómi, hafi heilt hörund og sé hreinlegt í klæðaburði og umgengni.

XV. KAFLI

Um baðhús og baðstöðvar, sundhús og sundstöðvar, íþróttahús og íþróttasvæði.

62. gr.

Baðhús skulu vera björt og rúmgóð, með góðri loftræstingu og nægilegum hita. Gólf og veggir í 1,80 m hæð skulu vera lagðir flísum eða öðru jafngildu efni.

Biðstofur og búningsklefar skulu bjartir, nægilega rúmgóðir, loftræstir og heitir. Biðstofur og herbergi starfsfólks eru undanþegin ákvæðum um flísalagningu.

Baðker skulu þannig, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

63. gr.

Sundlaugar allar skulu vera steinsteyptar og vel sléttar innan.

Útisundlaug má ekki vera nær peningshúsum, safngryfjum, sorphaugum og öðru slíku en 200 m. Skal svo um búa, að vatn úr umhverfi sundlaugar geti ekki runnið í hana eða safnast fyrir í kringum hana.

64. gr.

223

26. nóv.

Sundlaugavatn skal vera hreint.

Skal hreinsa og tæma laugarnar nægilega oft og gera aðrar þær ráðstafanir, sem heilbrigðisnefnd telur þurfa, til þess að verjast of miklum gerlafjöldi í vatninu.

65. gr.

Hver sundlaugarnotandi skal sápuþvo sig, áður en hann fer í laugina, enda fylgi hæfilega mörg steypuböð hverri sundlaug.

Ekki má hleypa fleiri baðgestum í laugina en svo, að a. m. k. 3,5 m² af yfirborði vatnsins komi á hvern fullorðinn mann eða 1,9 m² á hvert barn.

66. gr.

Nú vita menn eða grunar, að sundlaug sé eða verði útbreiðslustaður sjúkdóms, og skal þá tafarlaust tilkynna það héraðslækni og heilbrigðisnefnd, sem gera viðeigandi ráðstafanir, enda getur nefndin látið loka lauginni um tíma, meðan rannsókn eða sóttthreinsun fer fram.

67. gr.

Starfsfólk við baðhús og sundlaugar sé ekki haldið næmum sjúkdómi. Skal það gæta fullkomins hreinlætis og vera hreinlega til fara.

68. gr.

Búnings- og baðklefa, svo og biðstofur, gólf og ganga skal þvo og ræsta svo oft, sem þurfa þykir, og a. m. k. einu sinni á dag.

69. gr.

Útibaðstaðir, aðrir en sundlaugar, skulu og háðir eftirliti heilbrigðisnefndar. Skal þess einkum gætt, að ekki sé hætta á, að vatnið (sjórinn) saurgist frá skolpveitum, sorpi eða því um líku.

70. gr.

Húsakynni íþrótt- og leikfimi húsa skulu vera björt (ljósflötur glugga a. m. k. 1/6 gólfplatar) rúmgóð og hæfilega upphituð. Séð skal fyrir nægilegri loftræstingu. Má aldrei nota þau örar en svo, að nægilegur tími gefist til nauðsynlegrar hreinsunar og loftræstingar.

Auk æfingasala skulu vera búningsherbergi, baðherbergi og áhaldaherbergi.

71. gr.

Íþróttasvæði undir berum himni skulu þannig gerð, að þrifleg séu og af þeim stafi sem minnst ryk eða önnur óþrif. Séð skal um hreinsun á þeim eftir þörfum.

72. gr.

Í öllum þeim stofnunum, sem í þessum kafla getur, eða í sambandi við þær, skulu vera nægilega mörg vatnssalerni, þvottastæði og þvottaskálar.

Séu salerni aðgreind fyrir konur og karla.

XVI. KAFLI

Um rakarastofur, hárgreiðslustofur og snyrtistofur.

73. gr.

Rakarastofur, hárgreiðslustofur og aðrar snyrtistofur skulu vera hjartar og rúmgóðar með nægilegri loftræstingu og upphitun. Gólf og veggir skulu þannig, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Starfsfólk og gestir skulu eiga greiðan aðgang að salernum og þvottaskálum.

223

26. nóv.

Starfsfólk sé ekki haldið nænum sjúkdómi. Skal það í hvívetna gæta hins ýtrasta hreinlætis og vera klætt hreinni, hvíttri yfirhöfn.

74. gr.

75. gr.

Ekki má taka til meðferðar fólk, sem vitanlega er haldið nænum húðsjúkdómi, eða ástæða er til að ætla, að svo sé ástatt um.

XVII. KAFLI

Um barnaheimili, elliheimili, sjúkrahús, lækningastofur
og aðrar heilbrigðisstofnanir.

76. gr.

Um sjúkrahús og lækningastofur og tilhögun á þeim fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 30 19. júní 1933, um sjúkrahús o. fl.).

77. gr.

Vistherbergi slíkra stofnana skulu vera björt og hlý, vel loftræst og rúmgóð. Séð skal fyrir nægilegum fatageymslum, salernum og hreinlætistækjum. Veggir allir og gólf skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Ekki má þurrka þvott í vistherbergjum.

Í húsakynnum skal vandleg ræsting fara fram a. m. k. einu sinni á dag.

Um heilbrigði starfsfólks fer eftir 67. gr.

78. gr.

Heilbrigðisnefnd getur í samráði við yfirlækni sjúkrahúss og lækni elliheimilis og annarra slíkra stofnana, sem ekki eru sérstök fyrirmæli um í samþykkt þessari, sett reglur um tölu sjúklinga eða vistmanna í hverju herbergi, um loftrými þeirra og önnur skipulags- og heilbrigðisatriði.

79. gr.

Biðstofur í heilbrigðisstofnunum skulu vera nægilega rúmgóðar, miðað við venjulega áætlaða aðsókn. Í biðstofu skulu vera hæfilega mörg sæti og snagar fyrir yfirhafnir.

XVIII. KAFLI

Um eftirlit með skipum, bátum, bifreiðum o. fl.

80. gr.

Um eftirlit með skipum og bátum fer eftir þeim lögum og reglum, sem á hverjum tíma þar um gilda (sbr. lög nr. 78 11. júní 1938, um eftirlit með skipum, með áorðnum breytingum samkvæmt lögum nr. 38 30. júní 1942, svo og tilskipun nr. 43 20. nóvember 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra).

Skal heilbrigðisnefnd ávallt eiga greiðan aðgang til eftirlits þessa.

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglum, skal þess gætt sem greinir í 81.—86. gr.

81. gr.

Eigi má flytja í skipum eða bátum sjúklinga með næma sjúkdóma, nema með ráði héraðslæknis, sem hefur um það samráð við landlækni, þegar mikið er í húfi.

82. gr.

223

26. nív.

Nú verður vart við í bát eða skipi veikindi eða lasleika, sem vera kann næmur sjúkdómur eða óþrífassjúkdómur, sem borizt geta manna á milli, svo sem kláða eða lús, og skal þá skipstjóri eða formaður þegar í stað tilkynna það héraðslækni, enda sé fylgt fyrirmælum hans um sóttvarnir eða útrýmingarráðstafanir.

83. gr.

Nú verður meindýra, svo sem veggjalúsar, rottu eða kakalaka, vart í bát eða skipi, og skal þá skipstjóri eða formaður tafarlaust tilkynna það héraðslækni eða heilbrigðisnefnd, er gerir nauðsynlegar útrýmingarráðstafanir.

84. gr.

Hafnsögumenn, tollþjóðar, skipaskoðunarmenn og aðrir eftirlitsmenn skulu skyldir að tilkynna héraðslækni eða heilbrigðisnefnd allt, sem þeir telja athugavert um atriði þau, er í 80.—83. gr. segir.

85. gr.

Skipstjórar, formenn og útgerðarmenn bera ábyrgð á því, að fyrirmælum heilbrigðisnefndar varðandi þrífnað, heilbrigði og hollustuhætti í skipum þeirra og bátum sé hlýtt.

Kýrrsetja má skip eða bát, þangað til fyrirmælum heilbrigðisnefndar eða héraðslæknis hefur verið fullnægt.

86. gr.

Eftirlit heilbrigðisnefndar með bifreiðum, varðandi þrífnað, heilbrigði og hollustuhætti, tekur til allra leigubifreiða og áætlunarbifreiða, sem skrásettar eru á Húsavík.

87. gr.

Í öllum leigubifreiðum, sem notaðar eru til fólksflutnings, skal ávallt gætt fyllsta þrífnaðar og hreinlætis.

Ákvæði 81. gr. taka til leigubifreiða.

88. gr.

Bifreiðastjórar og bifreiðaeigendur bera ábyrgð á því, að fyrirmælum heilbrigðisnefndar varðandi þrífnað, heilbrigði og hollustuhætti í bifreiðum þeirra sé hlýtt.

Nú óhlýðnast bifreiðarstjóri eða bifreiðareigandi fyrirmælum heilbrigðisnefndar, og má þá taka bifreið úr umferð, unz kröfum nefndarinnar er fullnægt.

89. gr.

Ákvæði þessa kafla taka einnig til flugvéla, sem farþega flytja, eftir því sem við getur átt.

XIX. KAFLI

Um fangelsi og vistarverur handtekinna manna.

90. gr.

Heilbrigðisnefnd sker úr um allt, er varðar hollustuhætti húsakynna samkvæmt þessum kafla.

91. gr.

Gæta skal fyllsta hreinlætis, þvo gólf daglega, á meðan klefi er í notkun, og jafnan milli mannaskipta. Séð skal fyrir nægilegum hita og góðri loftræstingu.

223

92. gr.

26. nóv.

Nú kemur í ljós, að einhver vistmanna er haldinn næmum sjúkdómi eða óþrifa-kvilla, þar með talinn kláði og lús, eða grunur leikur á um slíkt, og skal þá vista hann einan í herbergi, enda sé héraðslækni tafarlaust gert viðvart.

Um hreinsun herbergis og rúmfatnaðar eftir slíka menn skal fara eftir fyrir-mælum héraðslæknis.

XX. KAFLI

Um líkgeymslu, líkhús og kirkjugarða.

93. gr.

Um kirkjugarða og meðferð líka fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 64 23. júní 1932, reglugerð nr. 83 25. júlí 1934, hvort tveggja um kirkjugarða, lög nr. 42 10. nóvember 1913 og reglugerð nr. 24 1. apríl 1936, hvort tveggja um mannskaðaskýrslur og rannsókn á fundn-um líkum.

Um flutning líka milli sókna fer eftir ákvæðum 6. greinar laga nr. 66 19. júní 1933, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma með áorðnum breytingum sam-kvæmt lögum nr. 28 27. júní 1941 og ákvæðum reglugerðar nr. 159 27. september 1941, um flutning líka.

94. gr.

Ókistulögð lík má ekki geyma í heimahúsum lengur en 3 sólarhringa og aldrei lengur en 7 sólarhringa, þó að kistulögð séu, nema sérstakt leyfi héraðslæknis komi til, eða þau séu í loftheldri málmkistu.

Héraðslæknir getur fyrirskipað, að lík fólks, sem dáið hefur úr næmum sjúk-dómi, skuli þegar í stað kistulögð og flutt í líkhús.

95. gr.

Fundin eða sjórekin lík skal ætíð flytja í líkhús og kistuleggja, þegar að lok-inni lögskipaðri rannsókn.

Fer að öðru leyti um meðferð þeirra samkvæmt ákvæðum tilvitnaðra laga og reglugerðar um mannskaðaskýrslur og rannsókn á fundnum líkum.

96. gr.

Líkhús skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Loftræsting sé góð. Ef gluggar eru á líkhúsi, skulu þeir vita á móti norðri. Í lík-húsum skal vera vatnsveita og handlaugar. Niðurfallsop skal vera úr gólfinu, sem halli að opinu.

Líkhús skulu þriffin, svo oft sem þurfa þykir og jafnan þegar í stað, eftir að þar hafa verið geymd ókistulögð lík.

97. gr.

Vatnsból megi aldrei vera nær kirkjugarði á jafnsléttu eða undan brekku en 200 metra.

XXI. KAFLI

Um aðstoð við sóttvarnir.

98. gr.

Heilbrigðisnefnd skal aðstoða héraðslækni við almennar sóttvarnir eftir ósk-um hans og þörfum. Skal henni heimilt, ef hættuleg farsótt kemur upp og héraðs-læknir telur nauðsynlegt, að setja um stundarsakir og eftir hans tillögum sérstök viðeigandi fyrirmæli um hreinlæti utan húss og innan, meðferð og dreifingu mat-

væla og annað, er að heilsuvernd lýtur, svo og að ráða fólk til bráðabirgða til sótt- 223
gæzlu, eftirlits eða hjúkrunar.

26. nóv.

XXII. KAFLI

Lokaákvæði.

99. gr.

Heilbrigðisnefnd getur veitt undanþágu frá ákvæðum samþykktar þessarar, þar sem um er að ræða ástand, sem eldra er en hún, eða ríkar ástæður þykja annars til.

100. gr.

Heilbrigðisnefnd er heimilt að gera frekari kröfur til tryggingar þrífnaði, heilbrigði og hollustuháttum en beinlínis er fyrir mælt í samþykkt þessari, varðandi hvert einstakt atriði, enda séu þær kröfur í samræmi við ákvæði samþykktarinnar um hliðstæð atriði eða almennt viðurkenndar þrífnaðar- og heilbrigðisreglur.

Fyrirmæli samkvæmt ákvæðum þessarar greinar birtir heilbrigðisnefnd, eftir því sem á stendur, með almennri auglýsingu eða skriflegri tilkynningu til þess eða þeirra, sem í hlut eiga.

101. gr.

Bæjarstjórn skal ávallt leita umsagnar heilbrigðisnefndar um ráðstafanir, er varða heilbrigðismál.

102. gr.

Brot á samþykkt þessari eða óhlýðni við löglegar fyrirskipanir heilbrigðisnefndar varða sektum til bæjarsjóðs, allt að 5000 kr.

Nú vanrækir maður að vinna verk, er heilbrigðisnefnd hefur löglega fyrirskipað, eða verk er ekki unnið á viðunandi hátt, og er þá nefndinni heimilt að láta vinna það, sem þarf, á kostnað aðilja. Skal þá greiða kostnaðinn til bráðabirgða úr bæjarsjóði, en innheimta síðan hjá aðilja, ef þörf gerist með lögtaki.

103. gr.

Með mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal fara að hætti opinberra mála.

104. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi jafnskjótt og hún hefur verið staðfest og birt í Stjórnartíðindum, og fellur þá úr gildi heilbrigðissamþykkt fyrir Húsavíkurborþp, nr. 79 7. júní 1904.

Þetta birtist hér með til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í heilbrigðismálaráðuneytinu, 26. nóvember 1952.

Steingrímur Steinþórsson.

Gústav A. Jónasson.